

VEDELI STE, ŽE...?

PÁPEŽ NAVŠTÍVIL SLOVENSKO AJ V KANADE

Pri príležitosti nedávnej návštevy pápeža Františka sa spomínali aj predchádzajúce návštevy pápeža Jána Pavla II. na Slovensku v r. 1990, 1995 a 2003. Málokto však vie, že pápež symbolicky navštívil slovenskú pôdu aj pred pádom komunizmu.

Po prvýkrát sa tak stalo 8. novembra 1981, keď jeho prvá cesta za vatikánske múry po zotavení sa z atentátu smerovala do Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Pápež strávil v Ústave niekoľko hodín. Najprv v kaplnke odslúžil sv. omšu so slovenskou kázňou, v ktorej osobitne vyzdvihol cyrilometodské dedičstvo slovenského národa i veľké náboženské a kultúrne poslanie Ústavu byť šíriteľom viery, poznania a kultúry a „ohniskom slovenského života v Ríme“, a potom sa vo veľkom salóne Ústavu stretol so Slováckmi z celého sveta - okrem Slovenska, odkiaľ nikto prísť nesmel. Keď v priebehu osemdesiatich rokov Ján Pavol II. rozvinul veľmi čulý návštevný apoštolát, cestoval do celého sveta a viackrát navštívil aj svoju vlasť, rásťla medzi slovenskými katolíckmi túžba, aby prišiel aj na Slovensko, a tak ich povzbudil vo viere a duchovnej identite, vystavenej

obrovským tlakom československého komunistického režimu. Na púti v Šaštine v septembri 1983 sa zrodila myšlienka začať podpisovú akciu za pápežovo pozvanie. Hoci viacerí organizátori za svoju odvahu zaplatili zatknutím či vyhodením zo školy, podarilo sa vyzbierať tisíce podpisov zväčša mladých ľudí. Československý komunistický režim však pápežovu návštevu nepovolil, takže Ján Pavol II. mohol slovenskú pôdu opäť navštíviť iba symbolicky v zahraničí. Stalo sa tak v septembri 1984, keď cestoval na apoštolskú návštevu Kanady. Počas jej príprav skrsla v kruhoch kanadských Slovákov myšlienka pozvať pápeža, aby posvätil gréckokatolícku katedrálu Premenenia Pána v Markhame (Unionville) pri Toronte, ktorú dal na vlastnom pozemku postaviť slovensko-kanadský priemyselník a predseda Svetového kongresu Slovákov Štefan B. Roman a mala sa stať sídelnou

katedrálou novej, počtom veriacich maličkšej, ale oddávna vytúženej slovenskej gréckokatolíckej diecézy v Kanade, ktorú krátko predtým, v roku 1980, zriadil Ján Pavol II. Kanadskí organizátori návštevy nechceli sprvoti o takomto bode programu ani počuť, ale na ich veľké prekvapenie pápež sám rozhodol, že vyhovie žiadosti slovenských gréckokatolíkov a Štefana B. Romana, hlboko veriaceho katolíka východného obradu a bývalého laického audítora Druhého vatikánskeho koncilu, s ktorým ho spájal aj ľudsky blízky vzťah. Ján Pavol II. chcel aj takýmto spôsobom aspoň symbolicky navštíviť Slovensko, keď už nesmel prekročiť jeho hranice. Pápežov súhlas vyvolal v Kanade veľkú senzáciu, tým väčšmi, že to bola historicky prvá posviacka chrámu na americkom kontinente, ktorú mala vykonať sama najvyššia autorita Katolíckej cirkvi. Slávnosť sa uskutočnila symbolicky 15. septembra, teda na sviatok Sedembolestnej Panny Márie, patrónky slovenského národa. Vo vtedy ešte nedokončenej, ale už veľkolepej katedrále, na ktorej zaviala nielen kanadská a pápežská, ale aj na Slovensku vtedy zakázaná slovenská zástava, víťali pápeža šiesti slovenskí biskupi žijúci v zahraničí (sídelný biskup slovenskej gréckokatolíckej diecézy v Kanade Michal Rusnák, Jozef Tomko, Dominik Hrušovský, Pavol Hnilica, Dominik Kaľata a Andrej G. Grutka) a dovedna asi pätnásťtisíc veriacich. Keď pápež prehovoril, jeho slová neboli adresované iba tým, ktorí smeli byť zhromaždení vo veľchráme, ale celému slovenskému národu, ktorému odkazoval, aby si uchoval vernosť svojej identite a „svojim vzácnym slovenským tradíciám a svojmu dedičstvu viery“.